

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 15 april 2024

Portefeuillehouder: Van Leeuwen

Uiterlijke beslistermijn: 12 juli 2024

Documentnummer:

DOS-2022-0007433

PZH-2024-850648413

Onderwerp

Jaarstukken 2023

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De planning & control (P&C) cyclus is opgebouwd in verschillende rapportages die gedurende het jaar ter vaststelling aan Provinciale Staten (PS) worden aangeboden. Het strategische beeld en de kaders worden voorafgaand aan het jaar weergegeven in de kadernota. De financiële effecten daarvan worden verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar kunnen de door PS vastgestelde kaders aangepast worden in de Voorjaarsnota en de Najaarsnota. De Jaarstukken vormen het sluitstuk van de P&C-cyclus over 2023. Met het ter vaststelling aanbieden van de Jaarstukken aan PS legt het college van Gedeputeerde Staten (GS) verantwoording af over onder andere de mate waarin doelen zijn bereikt en de wijze waarop de financiële middelen zijn ingezet.

De Jaarstukken 2023 bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening. Tevens wordt het accountantsrapport en de reactie van GS daarop aangeboden aan PS.

De hoofdstukken Bestuurlijke Inleiding en Financieel Beeld bieden een snelle inblik in wat er het afgelopen jaar is bereikt en wat hiervan de financiële consequenties zijn.

Inhoud

Leesbaarheid en leeswijzer jaarstukken

De Jaarstukken 2023 omvatten ruim 300 pagina's, exclusief het aparte bijlagenboek. De eerste 20 pagina's geven een goed beeld van de hoofdlijnen van het jaarverslag en de jaarrekening. In de Bestuurlijke Inleiding hebben we heel beknopt samengevat wat de belangrijkste behaalde resultaten zijn van het afgelopen jaar. In het Financieel beeld is met behulp van diverse visualisaties (grafieken, cirkeldiagrammen, etc.) op hoofdlijnen aangegeven wat er financieel is gerealiseerd en hoe zich dit verhoudt tot de bedragen die in de bijgestelde begroting waren opgenomen. Ook wordt daarin inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële kengetallen en het eigen en vreemd vermogen.

Deze hoofdstukken blijven een samenvatting. Voor een veel meer gedetailleerd en volledig verslag van de ondernomen activiteiten en bereikte resultaten en financiën verwijzen wij u naar de verantwoording van de Ambities en het Overzicht Algemene middelen en Organisatie. Hier leest u uitgebreid over de verrichte prestaties en ondernomen activiteiten per ambitie en daarin opgenomen beleidsdoelen. Ook wordt daarin toegelicht welke verschillen er zijn opgetreden tussen de werkelijke baten en lasten en de bijgestelde begroting.

In het hoofdstuk Paragrafen treft u de wettelijk voorgeschreven paragrafen aan over bijvoorbeeld financiering, het onderhoud van de kapitaalgoederen, het weerstandsvermogen, grondbeleid en dergelijke. Ook zijn hierin de niet-wettelijke paragrafen opgenomen inzake arbeidscapaciteit, subsidies en EU-subsidies.

In de Jaarrekening 2023 gaan we dieper in op de balans per 31 december 2023 en de exploitatierekening over 2023 en geven wij inzicht en een toelichting op diverse wettelijke voorgeschreven financiële onderdelen, zoals incidentele baten en lasten, niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten, en verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Rechtmatigheidsverantwoording door GS

In de jaarrekening 2023 hebben wij een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. In voorgaande jaren werd dit door de accountant opgesteld. Als gevolg van het aangenomen wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' is dit met ingang van het verslagjaar 2023 echter gewijzigd. In de rechtmatigheidsverantwoording leggen wij verantwoording af over de vraag of de balansmutaties 2023 en de baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening in onderdeel '11. Rechtmatigheidsverantwoording' en volgt het hiervoor wettelijk voorgeschreven format.

De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de Paragraaf Bedrijfsvoering. Daarin geven we eerst een beknopte inleiding op de rechtmatigheidsverantwoording. Vervolgens wordt een toelichting gegeven op de verplichte onderwerpen met betrekking tot rechtmatigheid en ook een toelichting op de niet-verplichte onderwerpen met betrekking tot rechtmatigheid. Deze indeling volgt daarmee de met Provinciale Staten gemaakte afspraken over de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgesteld in uw vergadering van 13 december 2023.

Gelijktijdig met dit Statenvoorstel wordt aan uw Staten het accountantsverslag toegestuurd door Deloitte. In onze reactie op het accountantsverslag geven wij een nadere toelichting op de door de accountant uitgevoerde rechtmatigheidscontrole en daarin geconstateerde afwijkingen.

Financiële beeld op hoofdlijnen

In 2023 heeft de provincie in totaal € 933 mln uitgegeven om de ambities die de provincie zich gesteld heeft te verwezenlijken. Dit bedrag is opgebouwd uit € 788 mln aan exploitatielasten en € 145 mln aan investeringsuitgaven die in toekomstige jaren tot kapitaallasten zullen leiden.

Het rekeningresultaat 2023 bedraagt € 36,2 mln voordelig. Dit resultaat is opgebouwd uit het saldo van baten en lasten (€ 62,9 mln voordelig) en de mutaties in de reserves (€ 26,7 mln nadelig). Dit rekeningresultaat wordt, na vaststelling van dit Statenvoorstel door Provinciale Staten, toegevoegd aan de algemene reserve.

In de Najaarsnota 2023 hadden wij al een opsomming gegeven van mogelijke financiële meevallers die zouden leiden tot een voordelig jaarrekeningresultaat 2023. De destijds gedane inschatting van een wijziging in de lastneming van diverse subsidies en een hogere uitkering van het provinciefonds via de september- en decembercirculaire hebben zich daadwerkelijk voorgedaan. Andere ontwikkelingen die hebben geleid tot een voordelig jaarrekeningresultaat zijn onder andere een vertraging in de uitvoering van onderzoeksopdrachten, lagere kapitaallasten en hogere inkomsten vanuit leges bouwactiviteiten.

Opheffing en wijziging looptijd reserves

In dit Statenvoorstel wordt voorgesteld om de reserve Regionale gebiedsgerichte economische projecten op te heffen per 31-12-2023. De middelen die in deze reserve waren opgenomen zijn in de afgelopen jaren besteed aan de beleidsmatige doelstellingen van deze reserve. Een klein resterend saldo van € 0,2 mln dat nog in de reserve aanwezig was, is als vrijval verwerkt in de jaarrekening 2023.

Van de reserve Integrale Ontwikkeling Delft-Schiedam (IODS) wordt voorgesteld om de looptijd te verlengen van 2022 naar 2024. De middelen in deze reserve zijn bedoeld voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit in dit gebied, conform de afspraken die vastgelegd zijn in het IODS-convenant. De projectonderdelen zijn grotendeels afgerond. In 2021 bleek dat met de geplande inspanningen de doelen ten aanzien van weidevogels niet zouden worden gehaald. Daarom is een plan opgesteld met aanvullende maatregelen dat nog in uitvoering is. Tevens wordt bijgedragen aan aanpassing van de N468 waarvoor een plan wordt uitgewerkt. Andere nog lopende activiteiten zijn het weidevogelpact en de monitoring van de ecopassages. In 2024 wordt gestreefd naar afwikkeling van de reserve IODS, eventuele resterende werkzaamheden worden dan met een incidenteel budget opgenomen in de reguliere exploitatiebegroting. Per abuis is dit niet in een eerder P&C-product aan uw Staten ter besluitvorming voorgelegd.

Van de reserve Uitvoeringsprogramma Groen (UPG 40) wordt voorgesteld om de looptijd te verlengen van 2023 naar 2025. De looptijd van de reserve sluit dan namelijk aan op de looptijden van diverse verstrekte subsidies van het 3^e plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) die vanuit deze reserve gedekt worden.

Budgetoverhevelingen (beklemmingen) 2023

Provinciale Staten besluiten bij het vaststellen van de jaarstukken over de bestemming van het rekeningresultaat. In de regel wordt voorgesteld om het rekeningresultaat ten gunste van de algemene reserve te brengen. Voor een deel van de middelen die zijn opgenomen in het rekeningresultaat geldt dat deze benodigd zijn voor de uitvoering van toekomstige activiteiten of (juridische en bestuurlijke) verplichtingen. Deze middelen worden bij de jaarrekening gedefinieerd als beklemd. De provincie maakt onderscheid naar vier soorten beklemmingen:

1. Subsidieverplichtingen;
2. Overige bestuurlijke/juridische verplichtingen;
3. Circulaires provinciefonds;
4. Bestuurlijke afspraken c.q. wensen.

Op verzoek van de Commissie voor Onderzoek van de Rekening (COR) worden budgetoverhevelingen in de categorie 'bestuurlijke afspraken c.q. wensen' betrokken bij de bespreking van de Voorjaarsnota 2024. Die zijn om die reden niet opgenomen in dit Statenvoorstel. In een afzonderlijke bijlage bij dit Statenvoorstel is een overzicht opgenomen van de budgetoverhevelingen die wél in dit Statenvoorstel ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Opvolging gedane toezeggingen

In de achterliggende maanden zijn bij de behandeling van de Jaarstukken 2022 en bij de bespreking van de lid GS-brief 'Voorstellen presentatie financieel beeld in jaarstukken 2023' enkele toezeggingen gedaan door de gedeputeerde Financiën. In een afzonderlijke bijlage bij dit Statenvoorstel is vermeld welke toezeggingen inmiddels zijn opgevolgd en daarmee als afgedaan worden beschouwd.

Eén van die toezeggingen betreft het opnemen van de monitor Leefomgeving Zuid-Holland bij de Jaarstukken 2023 in plaats van bij de Kadernota. Deze monitor wordt via een afzonderlijke GS-brief aan uw Staten toegestuurd en gelijktijdig met de Jaarstukken geagendeerd. De monitor Leefomgeving Zuid-Holland is gericht op weergave van de stand van zaken en ontwikkelingen 'buiten' in de Provincie Zuid-Holland. De monitor Leefomgeving Zuid-Holland brengt (beleidsrelevante) ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld, maar doet geen uitspraak over de relatie met provinciaal beleid of de effectiviteit, efficiëntie of legitimiteit van provinciale keuzes binnen dat beleid. De monitor beschrijft de staat van de leefomgeving aan de hand van indicatoren, die gegroepeerd zijn in thema's. Deze indicatoren worden jaarlijks geactualiseerd, waar er gekeken wordt naar een actualisatie van de kleurscores en beleidsmatige duiding daarvan. De volledige Monitor leefomgeving is te bekijken via de volgende link: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>

Proces

Technische sessie Jaarstukken	Maandag 13 mei (17-18u)
Statencommissie Bereikbaarheid & Wonen	Woensdag 22 mei (vanaf 10u)
Statencommissie Ruimte & Milieu	Woensdag 22 mei (vanaf 14u)
Commissie voor Onderzoek van de Rekening	Woensdag 22 mei (vanaf 19u)
Statencommissie Economie & Energie	Woensdag 29 mei (vanaf 10u)
Statencommissie Landelijk gebied	Woensdag 29 mei (vanaf 14u)
Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen	Woensdag 29 mei (vanaf 19u)

Technische vragen

Technische vragen inzake de Jaarstukken 2023 ontvangen we graag uiterlijk dinsdag 14 mei vóór 12.00 uur via het emailadres technischevragen@pzh.nl

De beantwoording van de technische vragen zal geschieden via een lid GS-brief van de gedeputeerde Financiën op een tweetal momenten:

- Uiterlijk dinsdagmiddag 21 mei voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Bereikbaarheid & Wonen, Ruimte & Milieu en Onderzoek van de Rekening.
- Uiterlijk dinsdagmiddag 28 mei voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Economie & Energie, Landelijk gebied en Bestuur, Maatschappij en Middelen.

De vragen en antwoorden daarop zullen zoveel mogelijk geclusterd worden per commissie om de samenhang en leesbaarheid te vergroten.

Voor vragen die ná bovengenoemde datum van dinsdag 14 mei 12.00 uur worden ontvangen kan gelden dat de beantwoording pas na de commissiebehandeling wordt toegestuurd. Dit vanwege de korte tijdslijnen tot aan de commissies van woensdag 22 mei doordat maandag 20 mei een vrije dag is (2^e Pinksterdag).

Procedure

Na vaststelling door Provinciale Staten worden de Jaarstukken aangeboden aan de financieel toezichthouder van de provincies, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De Jaarstukken dienen uiterlijk 15 juli 2024 bij BZK te zijn aangeleverd.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 april 2024, met het besluitnummer PZH-2024-850648413;

Gelet op Artikel 202, lid 1 van de Provinciewet en artikel 8 van de Financiële verordening;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Jaarstukken 2023.
2. Het voordelig rekeningresultaat 2023 van € 36,2 mln te storten in de algemene reserve.
3. Vast te stellen de gerealiseerde onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, voorzieningen en overlopende passiva.
4. Vast te stellen de opheffing van de reserve Regionale gebiedsgerichte economische projecten per 31-12-2023.
5. Vast te stellen de wijziging van de looptijd van de reserve Integrale Ontwikkeling Delft-Schiedam (IODS) van 2022 naar 2024.
6. Vast te stellen de wijziging van de looptijd van de reserve Uitvoeringsprogramma Groen (UPG 40) van 2023 naar 2025.
7. Gedeputeerde Staten décharge te verlenen voor het door hen in 2023 gevoerde financiële beheer.
8. Vast te stellen een onttrekking uit de algemene reserve van in totaal € 16,2 mln voor de onderstaande budgetoverhevelingen (beklemmingen) en dit administratief te verwerken via de Voorjaarsnota 2024:
 - a. Subsidieverplichtingen € 12,3 mln
 - b. Overige bestuurlijke/juridische verplichtingen € 3,1 mln
 - c. Circulaires provinciefonds € 0,8 mln

Den Haag, 12 juni 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
B.S.M. Sepers

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

Jaarstukken 2023

Jaarstukken 2023 – Bijlagenboek

Overzicht budgetoverhevelingen (beklemmingen) 2023

Overzicht opvolging diverse gedane toezeggingen

Den Haag, 15 april 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

plv. Voorzitter
drs. J.N. Baljeu